

GAVUCHEB

Galerie výtvarného umění v Chebu
Galerie der bildenden Kunst in Eger
Léto / Sommer 2016

Retromuseum Cheb

ŽIVOTNÍ STYL A DESIGN V ČSSR
LIFESTYLE UND DESIGN IN DER CSSR

Friedrich Feigl. Oko vidí svět / Das Auge sieht die Welt

GAVU – Velká galerie / Grosse Galerie
30. 6. – 25. 9. 2016
Kurátor / Kurator: Nicholas Sawicki
Vernisáž ve středu 29. června v 17.00

Portrét Margarety / Bildnis von Margaret, 1910-11, olej na lepence / Öl, Pappe, 69 x 47 cm, Židovské muzeum v Praze

Maxim Kopf, Uhelný revír falknovský / Tagbau im Kohlenrevier Falkenau, 1929

GAVU – Opus magnum
30. 6. – 2. 10. 2016
Vernisáž ve středu 29. června v 17.00
Kurátor / Kurator: Ivo Habán

Maxim Kopf, Uhelný revír falknovský / Tagbau im Kohlenrevier Falkenau, 1929, olej, plátno / Öl, Leinwand, 127 x 215 cm, Galerie umění Karlovy Vary

Luděk a/und Radek, 3!||| & \3•{ ∞

GAVU – Malá galerie / Kleine Galerie
25. 6. – 4. 9. 2016
Kurátor / Kurator: Jiří Gordon
Vernisáž v pátek 24. června v 17.00
Výstava je součástí festivalu Graffiti Boom 07.

Lenka Vítková

GAVU – Malá galerie / Kleine Galerie
8. 9. – 27. 11. 2016
Kurátorka / Kuratorin: Edith Jeřábková
Vernisáž ve středu 7. září v 17.00

Retrospektivní výstava připomene dílo Friedricha Feigla (1884–1965), zakládajícího člena Osmy - klíčové skupiny českého modernismu. Feigl vyrůstal v německy mluvící židovské rodině na pražském Starém Městě a studoval malbu na zdejší Akademii. Roku 1911 se odstěhoval do Berlína, kde se velmi rychle prosadil. Přitahovala jej židovská tematika a často čerpal motivy z hebrejské Bible nebo maloval imaginární podobu Palestiny, židovské biblické vlasti. Většinu svých děl s biblickými náměty vytvořil ještě před tím, než ji na počátku roku 1933 skutečně navštívil. V témže roce se kvůli silicím nacismu a antisemitismu vrátil do Prahy a v roce 1934 zde byl zvolen předsedou spolku německých výtvarníků Prager Secession. V roce 1939 musel odejít do Anglie, kde strávil zbytek svého života. Výstavu doprovází monografie vydaná nakladatelstvím Arbor vitae.

Die retrospektive Ausstellung erinnert an das Werk von Friedrich Feigl (1884–1965), einem Gründungsmitglied der Künstlergruppe Osma, die eine Schlüsselrolle für die Entstehung des tschechischen Modernismus spielte. Feigl wuchs in einer deutsch sprechenden jüdischen Familie in der Prager Altstadt auf und studierte an der dortigen Kunstakademie Malerei. Im Jahr 1911 zog er nach Berlin, wo er sich schnell durchzusetzen wusste. Ihn zog die jüdische Thematik an und oft schöpfte er Motive aus der hebräischen Bibel oder befasste sich mit einer imaginären Gestalt Palästinas, dem biblischen Vaterland der Juden. Die Mehrzahl seiner Werke mit biblischen Themen schuf er, noch bevor er zu Beginn des Jahres 1933 Palästina tatsächlich besuchte. Im selben Jahr kehrte er wegen des sich verstärkenden Nazismus und Antisemitismus nach Prag zurück und wurde dort im Jahr 1934 zum Vorsitzenden des Vereins deutscher bildender Künstler Prager Secession gewählt. Im Jahr 1939 musste er nach England gehen, wo er den Rest seines Lebens verbrachte. Begleitend zur Ausstellung erscheint eine Monografie im Verlag Arbor vitae.

Jediný známý monumentální obraz Maxima Kopfa (1892–1958) nás zavádí do období, kdy se malíř po čtyřech letech strávených v cizině vrátil do Prahy. Zde se věnoval založení spolku Prager Secession, mezi jehož podporovateli nechyběli představitelé německy hovořících elit, včetně bankovního domu Petschek & Co. Pražští Petschekové vlastnili řadu firem navázaných na těžební průmysl ve falknovském revíru (Falknov byl tehdejší název Sokolova). Zároveň byli mecenáši umění a mj. podporovali i nákupy Ministerstva školství a národní osvěty. Tyto okolnosti naznačují, proč v létě 1929 Kopf jako jeden z mála českých Němců získal od ministerstva zakázku na monumentální obraz krajiny a také proč zvolil tento námět – čerstvě modernizovaný lom Luitpold (po 1945 Antonín) v Dolním Rychnově, provozovaný firmou vlastněnou právě pražskými Petschky.

Das einzige bekannte Monumentalgemälde von Maxim Kopf (1892–1958) versetzt uns in die Zeit, als der Maler nach vier Jahren Aufenthalt im Ausland nach Prag zurückgekehrt war. Hier widmete er sich der Gründung des Künstlervereins Prager Secession, unter dessen Unterstützern Vertreter der deutsch sprechenden Eliten nicht fehlten, darunter auch des Bankhauses Petschek & Co. Die Prager Petscheks waren auch Eigentümer einer Reihe von Firmen, die mit der Braunkohleförderung im Falkenauer Revier zu tun hatten. Zugleich waren sie Kunstmäzene und unterstützten u. a. auch die Ankäufe des Ministeriums für Schulwesen und Volksaufklärung. Diese Umstände lassen vermuten, warum Kopf im Sommer 1929 als einer der wenigen Deutschböhmern vom Ministerium einen Auftrag für ein monumentales Landschaftsbild erhielt und auch warum er dieses Sujet wählte – den frisch modernisierten Tagebau Luitpold (nach 1945 Antonín) in Unter Reichenau, der von einer eben den Prager Petscheks gehörenden Firma betrieben wurde.

Výstavy konané v rámci festivalu Graffiti BOOM každoročně představují tvůrce, u nichž měly předešlé aktivity v rámci graffiti scény zásadní vliv na pozdější výtvarný projev. Dvojice autorů Luděk (KEIM) a Radek (NONECK) spolupracuje od roku 2004. Během jejich společné tvorby vznikla celá řada nástěnných maleb, v nichž různým způsobem pracovali s geometrickým tvaroslovím. Jindy zase využívali vizuálních efektů barevné skvrny a vytvářeli struktury volně připomínající surrealismus a v poslední době přišli i s figurálními náměty. Společné malby obsahují specifický rukopis obou autorů, zároveň však působí jednotně a celistvě. Současná výstava dokládá, že určité společné znaky najdeme i v jejich samostatné tvorbě.

Die im Rahmen des Festivals Graffiti BOOM veranstalteten Ausstellungen stellen alljährlich Künstler vor, bei denen vorangegangene Aktivitäten im Rahmen der Graffiti-Szene einen grundlegenden Einfluss auf ihre spätere künstlerische Äußerung hatten. Das Künstlerpaar Luděk (KEIM) und Radek (NONECK) arbeitet seit dem Jahr 2004 zusammen. Im Verlauf ihres gemeinsamen Schaffens entstand eine ganze Reihe von Wandmalereien, in denen sie in verschiedener Weise eine geometrische Formigen Flecken und schufen Strukturen, die ein wenig an den Surrealismus erinnern, und in letzter Zeit kamen sie sogar mit figuralen Sujets. Die gemeinsamen Malereien beinhalten die spezifische Handschrift beider Autoren, und doch wirken sie einheitlich und kompakt. Die diesjährige Ausstellung belegt, dass wir bestimmte gemeinsame Zeichen auch in ihrem selbständigen Schaffen finden.

Práce Lenky Vítkové vznikají v meziprostoru malby, řeči, literatury a pohybu těla. Jejich vztahování se ke světu nejčastěji nabývá podoby barevných tvarů, které se mohou číst jako symboly usazené na neviditelně propracovaném pozadí. Zjevují se jako poselství, vyplouvají jako útržky paměti a současně odkazují k prožitě skutečnosti a kultuře.

Die Arbeiten von Lenka Vítková entstehen in dem Zwischen-Raum von Malerei, Sprache, Literatur und der Bewegung des Körpers. Ihre Bezugnahme auf die Welt erhält meistens die Gestalt farbiger Formen, die sich als Symbole lesen lassen, welche auf einem unsichtbar bearbeiteten Hintergrund angesiedelt sind. Sie erscheinen so als Botschaften, schwimmen auf wie Abrisse der Erinnerung und verweisen gleichzeitig auf die erlebte Wirklichkeit und Kultur.

František Tichý, Exhibice těla / Exhibition des Körpers

GAVU – Výstava z depozitáře / Ausstellung aus dem Depot
5. 5.–4. 9. 2016
Kurátor / Kurator: Tomáš Winter

Manéž / Manege, 1948, lept, papír / Radierung, Papier, 160 x 345 mm

Osobní výběr V – Členové galerijního klubu / Persönliche Auswahl V – Mitglieder des Galerieclubs

GAVU – Výstava z depozitáře / Ausstellung aus dem Depot
8. 9. 2016 – 1. 1. 2017
Vernisáž 7. září v 17.00

Když boty, tak botasky! Fenomén Botas v Československu / Wenn Schuhe, dann von Botas! Das Phänomen Botas in der Tschechoslowakei

Retromuseum – Výstavní sál / Ausstellungssaal
18. 2.–28. 8. 2016
Kurátoři / Kuratoren: Darina Zavadilová, Jan Klos

Mistři '76. Čtyřicet let od vítězného dlouháčků Antonína Panenky / Die Meister '76. Vierzig Jahre nach dem Siegeselfmeter von Antonín Panenka

Retromuseum – Nad schody / Über der Treppe
23. 6. - 30. 10. 2016
Kurátoři / Kuratoren: Martin Franc, Daniela Kramerová

Neprakta. Prvních 20 let firmy na výrobu kresleného humoru / Neprakta. Die ersten 20 Jahre der Firma zur Produktion von gezeichnetem Humor

Retromuseum – Výstavní sál / Ausstellungssaal
1. 9. 2016–1. 1. 2017
Vernisáž ve středu 31. srpna v 17.00
Kurátor / Kurator: Pavel Ryška

Jiří Winter, série zápalkových nálepek pro Československý Červený kříž, 1967

Výstava obsahuje výběr kreseb a grafik Františka Tichého (1896–1961) ze sbírek GAVU Cheb s námetem lidského těla. Postava, nejčastěji z prostředí cirkusu, varieté nebo commedia dell'arte, pro Tichého představovala hlavní nástroj pro vyjádření obsahu většinou existenciální povahy. K jeho umocnění volil specifický způsob prezentace jednotlivých figur, který bychom mohli nazvat exhibicí. Ve více případech je obohacena prvky erotiky a sexuality, místy přecházející až do pornografie. Tichého postavy mají navíc úzký vztah k tzv. grotesknímu tělu, uplatňujícímu se v lidové karnevalové kultuře středověku a renesance. Groteskní tělo obrací symbolicky svět naruby a projevuje se mimo jiné tím, že otevírá okolnímu světu své útroby včetně anální sféry. Častý démonický výraz Tichého aktů posiluje jejich nejednoznačný charakter. Narušuje divákovu tradiční pozici voyera, který se před obrazem bezpečně oddává smyslovému potěšení.

Die Ausstellung zeigt eine Auswahl von Zeichnungen und Grafiken František Tichýs (1896–1961) aus den Sammlungen der Galerie der bildenden Kunst Eger mit der Thematik des menschlichen Körpers. Die menschliche Gestalt, meistens im Milieu des Zirkus, des Varietés oder der Commedia dell'arte, stellte für Tichý das wesentliche Instrument dar, um einen Inhalt meist existentiellen Charakters zum Ausdruck zu bringen. Zu dessen Potenzierung wählt er eine spezielle Art der Präsentation der einzelnen Figuren, die wir als Exhibition bezeichnen könnten. In vielen Fällen wird diese durch Elemente der Erotik und der Sexualität bereichert, die stellenweise bis zur Pornografie reichen.

Jeden sál stálé expozice je věnován proměnným výstavám z galerijních sbírek. Kromě těch monografických je tu jednou ročně prezentována výstava z cyklu, kdy díla z depozitáře vybírají jednotlivé osobnosti nebo i skupiny – v minulosti to byli zaměstnanci galerie, nyní několik členů galerijního klubu, kteří zareagovali na výzvu galerie a do projektu se zapojili.

Ein Saal im Bereich der ständigen Ausstellung ist Wechselausstellungen aus den Sammlungen der Galerie gewidmet. Neben diesen monografischen Ausstellungen wird hier einmal im Jahr eine Ausstellung aus einem Zyklus gezeigt, wo Werke aus dem Depot durch einzelne Persönlichkeiten oder durch Gruppen ausgewählt werden – in der Vergangenheit waren das Mitarbeiter der Galerie, diesmal einige Mitglieder des Galerieclubs.

Značku sportovní obuvi Botas uvedl na československý trh národní podnik Botana v roce 1963. V mnoha ohledech získala výjimečné postavení, ať už díky úspěšnému exportu, počtu specializovaných modelů pro nejrůznější sportovní disciplíny nebo spojení s nejdůležitějšími sportovci své doby. Především však dokázala zlidovět – jednou provždy zařadila do českého slovníku výraz „botasky“ označující jakoukoliv sportovní či volnočasovou obuv. Tato výstava připomene fenomén značky, která pro mnoho Čechoslováků představuje vzpomínku na vlastní mládí. Nechá nahlédnout do pozadí výroby, sortimentu a propagace v době svého největšího rozmachu v 70. a 80. letech. V neposlední řadě představí i příběh dvou studentů, kteří polozapomenutou značku dokázali v roce 2008 vrátit do povědomí. Název výstavy je vypůjčen z propagačních novin k 25. výročí Botany v roce 1974. Odkazuje na někdejší smělé cíle socialistického národního podniku ovládnout mezinárodní trh a předstihnout západní konkurenci.

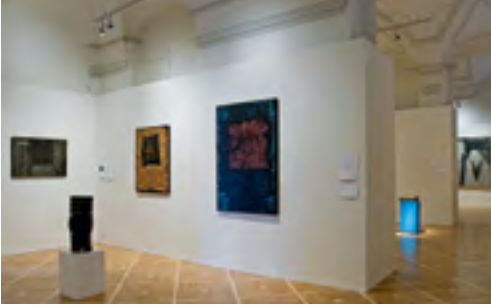
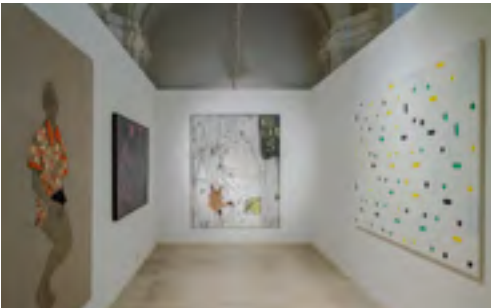
Die Sportschuhe-Marke Botas wurde im Jahr 1963 auf dem tschechoslowakischen Markt eingeführt. In vielerlei Hinsicht erlangte sie eine Ausnahmestellung, sei es nun dank der Exportfolge, der Anzahl der Spezialmodelle für die verschiedensten Sportdisziplinen oder dank der Verbindung mit den bedeutendsten Sportlern jener Zeit. Die Ausstellung erlaubt einen Blick hinter die Kulissen der Produktion, des Sortiments und der Propagierung in der Zeit ihres größten Aufschwungs in den 70er und 80er Jahren. Nicht zuletzt stellt sie auch die Geschichte von zwei Studenten vor, die es im Jahr 2008 fertig brachten, die halbvergessene Marke zu neuem Leben zu erwecken. Der Titel der Ausstellung ist einer Reklamazeitung aus dem Jahr 1974 entliehen. Er verweist auf die einstigen kühnen Ziele des sozialistischen volkseigenen Unternehmens, als Konkurrent der bekanntesten weltweiten Firmen wie Puma und Adidas wahrgenommen zu werden.

Výstava věnovaná triumfu československého týmu na Mistrovství Evropy ve fotbale v Jugoslávii a zejména osobnosti Antonína Panenky, který rozhodl finále proti Německu svou legendární penaltou. Na výstavě jsou mj. prezentovány některé cenné relikvie připomínající bělehradský zápas. Die kleine Ausstellung ist dem Triumph der tschechoslowakischen Mannschaft bei der Fußballeuropameisterschaft in Jugoslawien und besonders der Persönlichkeit von Antonín Panenka gewidmet, der das Endspiel gegen die Bundesrepublik Deutschland durch seinen legendären Elfmeter entschied. In der Ausstellung werden u. a. einige wertvolle „Reliquien“ präsentiert, die an das Belgrader Treffen erinnern.

Autorská dvojice Bedřich Kopecný (1913–1972) a Jiří Winter (1924–2011) se dala dohromady na podzim roku 1949. Během dvaceti let publikovali pod pseudonymem Neprakta kreslené vtipy a nejrůznější ilustrované texty v desítkách českých i slovenských periodik. Výsledky jejich produktivní spolupráce se objevily v několika knižních souborech, na televizních obrazovkách i na celé řadě výstav, včetně vystoupení tvůrčí skupiny Máj 57. I když veřejnost věděla, kdo populárního „čtvernožce Nepraktu“ tvoří, vnímala stále intenzivněji především opulentní linii Winterových ilustrací. Počte, co Bedřich Kopecný v roce 1972 změnil, připojil Jiří Winter někdejší společný pseudonym ke svému příjmení a jeho kreslířský styl se stal výraznou součástí československé populární kultury. Cílem výstavy je zařadit do ní i práci Bedřicha Kopecného, která byla dlouhá léta uložena v soukromých archívech. Díky nedávno nalezené pozůstalosti bude možné srovnat původní náměty s jejich výsledným provedením. Výstava také představí méně známé podoby Winterova kreslířského umění - od raných, věcně expresivních grafik a pornografických obrázků, přes precizní vědecké ilustrace až k návrhům her, hraček a loutek pro Laternu magiku i animované filmy.

Das Autorenpaar Bedřich Kopecný (1913–1972) und Jiří Winter (1924–2011) fand sich im Herbst 1949 zusammen. Zwanzig Jahre lang publizierten sie unter dem Pseudonym Neprakta gezeichnete Witze und unterschiedlichste illustrierte Texte in Dutzenden von tschechischen und slowakischen Periodika. Die Ergebnisse ihrer produktiven Zusammenarbeit erschienen in mehreren Sammelbänden, auf den Bildschirmen des Fernsehens und in einer Reihe von Ausstellungen. Obwohl die Öffentlichkeit wusste, aus wem dieses Paar bestand, nahm sie immer intensiver vor allem die opulente Linie von Winters Illustrationen wahr. Nachdem Bedřich Kopecný im Jahr 1972 verstorben war, fügte Jiří Winter das einstige gemeinsame Pseudonym seinem Familiennamen hinzu und sein Zeichenstil wurde zu einem charakteristischen Bestandteil der tschechoslowakischen populären Kultur. Ziel der Ausstellung ist es, auch die Arbeit Bedřich Kopecnýs in sie einzufügen, die lange Jahre in privaten Archiven schlummerte.

Stálé expozice / Dauerausstellungen

Gotika / Gothik

GAVU – 2. patro / 2. Stock

Moderní a současné umění / Moderne und zeitgenössische Kunst

GAVU – 1. patro / 1. Stock

Životní styl a design v ČSSR / Lifestyle und Design in der CSSR

Retromuseum – přízemí / Erdgeschoß

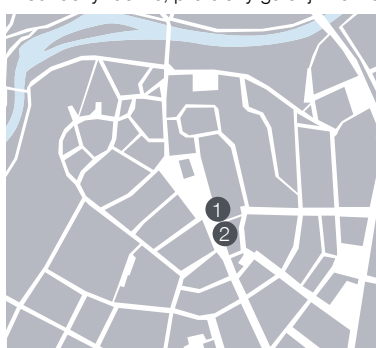
Galerie výtvarného umění v Chebu / Galerie der bildenden Kunst 1

příspěvková organizace Karlovarského kraje
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16, 350 02 Cheb
T: +420 354 422 450, F: +420 354 422 163
info@gavu.cz, www.gavu.cz

Retromuseum 2

pobočka Galerie výtvarného umění v Chebu
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 17, 350 02 Cheb
www.retromuseum.cz

Otevřeno / Geöffnet: úterý–neděle / Dienstag–Sonntag 10.00–17.00
Vstupné / Eintritt: 80 Kč; 50 Kč (seniory od 60 let, studenti SŠ a VŠ / Senioren ab 60 Jahre, Studenten, Schüler ab 16 Jahre); 10 Kč (žáci ZŠ, studenti SŠ při kolektivní návštěvě / Schüler bis 15 Jahre); zdarma / frei (děti do 6 let, ZTP / Kinder bis 6 Jahre, Behinderte mit Ausweis).
Vstupné zahrnuje návštěvu všech stálých expozic a výstav jak v Galerii výtvarného umění, tak i v Retromuseu. / Der Eintritt fasst alle dauerhafte und temporäre Ausstellungen sowohl in der Galerie der bildenden Kunst, als auch im Retromuseum um.
Přednášky: 50 Kč, pro členy galerijního klubu zdarma.

Středky v GAVU

Přednášky a vernisáže se konají vždy ve středu v 17.00.

24. června	Luděk a Radek	vernisáž
24.–26. června	Graffiti Boom 07	festival
29. června	Friedrich Feigl, Oko vidí svět; Maxim Kopf, Uhelný revír falknovský, 1929	vernisáž
29.–30. června	Mezery v historii	konference
31. srpna	Neprakta. Prvních 20 let firmy na výrobu kresleného humoru	vernisáž
7. září	Lenka Vítková; Osobní výběr V	vernisáž
14. září	Michael Zachař: Max Švabinský	přednáška
21. září	Michaela Ottová: Počátky italské renesance	přednáška
28. září	Richard Isteqel: Franchetty barokní architektura	přednáška

Výstavní program GAVU Cheb je podpořen z grantového programu MK ČR a Města Cheb.
Titulní strany / Titelseiten: Friedrich Feigl, Kavárna na Žofíně / Café in der Insel Žofin (detail), kol. / um 1934, olej na plátně / Öl auf Lwd., 60 x 80 cm, Židovské muzeum v Praze; Pohled do výstavy Když boty, tak botasky! / Wenn Schuhe, dann von Botas!, Ausstellungsansicht